

Päiväys
21.12.2023

Diaarinumero
910/03.04.04.04.19/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

21.12.2023

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **28.12.2023**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 21.12.2023 nro 1741/2023, valitus ympäristönsuojelulain mukaisessa ilmoitusasiassa, päätös ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisesta ilmoituksesta, Turku

Vastapuoli

United Festivals Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **21.12.2023 – 29.01.2024**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **29.01.2024**.

Datum

21.12.2023

Diarienummer

910/03.04.04.04.19/2022

OFFENTLIG KUNGÖRELSE

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett besvärssärende enligt miljöskyddslagen

Dagen då kungörelsen har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats

21.12.2023

Dagen för delfående av beslutet

Enligt 62 a § 3 mom. i förvaltningslagen anses delfåendet ha skett den sjunde dagen efter publiceringstidpunkten.

Dagen för delfående av beslutet är **28.12.2023**.

Ärende

Vasa förvaltningsdomstols beslut 21.12.2023 nr 1741/2023, besvär i ett anmälningsärende enligt miljöskyddslagen, beslut om anmälan enligt 118 § i miljöskyddslagen, Åbo

Motpart

United Festivals Oy

Hur kungörelsen och beslutet hålls offentligt tillgängliga

Denna kungörelse och beslutshandlingen hålls offentligt tillgängliga under tiden **21.12.2023 – 29.01.2024** på Vasa förvaltningsdomstols webbplats på adressen

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Anvisningar för överklagande och besvärstiden

Anvisningar för hur man överklagar finns i den del av beslutet som gäller överklagande samt i den besvärсанvisning som finns som bilaga till beslutet. Besvärstidens sista dag är **29.01.2024**.

21.12.2023

Dnro 910/03.04.04.04.19/2022

Asia Valitus ympäristösuojelulain mukaisessa ilmoitusasiassa

Muutoksenhakijat [REDACTED]

Vastapuoli United Festivals Oy

Päätös, johon haetaan muutosta

Turun kaupungin rakennus- ja lupalautakunta 15.6.2022 (8.6.2022 § 157)

Rakennus- ja lupalautakunta on hyväksynyt United Festivals Oy:n 28.1.2022 jättämän ja 24.4.2022 sekä 30.5.2022 täydentämän Turun kaupungissa Tuomiokirkkotorin ja Brahenpuiston alueilla 28.–30.7.2022 järjestettävää Down By The Laituri 2022 -musiikkifestivaalia koskevan ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisen melua ja tärinää aiheuttavaa tilapäistä toimintaa koskevan ilmoituksen. Ilmoituksen johdosta annetun päätöksen mukaan päätöstä ja sen määräyksiä on ympäristönsuojelulain 200 §:n mukaisesti noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Toimintaa on harjoitettava ilmoituksessa esitetyllä tavalla sekä seuraavin määräyksin:

1. Musiikkia saa esittää torstaina 28.7. klo 15.00–24.00, perjantaina 29.7. klo 15.30–02.00 ja lauantaina 30.7. klo 14.00–02.00.

Melua aiheuttavan äänentoiston testauksen saa aloittaa torstaina aikaisintaan klo 12.30, perjantaina klo 13.00 ja lauantaina klo 11.30.

2. Esiintymispaikalla tulee olla tapahtuman järjestäjän nimeämä meluasioista vastaava henkilö, jonka tulee olla viranomaisten, asukkaiden ja melumittaajan tavoitettavissa annetuista yhteystiedoista aina äänentoiston testauksen ja konserttien aikana. Henkilön yhteystiedot on ilmoitettava ympäristönsuojeluun viimeistään 1.7.2022.

3. Konserttipaikan äänentoistolaitteet on säädettävä ja suunnattava siten, ettei äänitason testauksesta ja konserteista aiheutuva melutaso asuintalojen kohdalla minään festivaalipäivänä ylitä seuraavia melutasoja:

- klo 11.30–22.00 tasoa 70 dB(A)
- klo 22.00–24.00 tasoa 65 dB(A)
- klo 24.00–02.00 tasoa 60 dB(A)

Melutasomääräykset on annettu viiden minuutin ekvivalenttitasona ($LA_{eq,5min}$).

Tapahtumassa on käytettävä suuntaavia kaiuttimia.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää bassoääniin, joiden taso tulee pitää kohtuullisella tasolla etenkin klo 22.00 jälkeen esitettävän musiikin osalta.

4. Ulkopuolisen asiantuntijan tulee seurata melutasoja esitetyn suunnitelman mukaisesti seuraavalla tavalla täsmennettynä:

- Äänitasoa tulee tarkkailla jatkuvatoimisesti yhdessä mittauspisteessä lähiympäristön asuntojen kohdalla sellaisessa paikassa, jonne musiikin aiheuttama melu pääsee esteettä kulkeutumaan. Mittauksia tulee tehdä festivaalin jokaisena päivänä konserttien aikana.
- Lyhytaikaisia kontrollimittauksia tulee tehdä jokaisena tapahtumapäivänä klo 21.00–02.00 välillä osoitteissa Eerikinkatu 1, Linnankatu 1, Tuomiokirkonkatu 8 sekä Piispankatu 11 olevien asuinrakennusten edustalla. Kontrollimittauksia on tehtävä vähintään kerran ennen klo 22, kerran klo 22.00–24.00 välillä ja kerran klo 24.00–02.00 välillä. Viimeisen mittauksen tulee yhdessä pisteessä ajoittua klo 01.30–02.00 välille.
- Lisäksi mittauksia on tehtävä tapahtuman aikana kohteissa, joista on tapahtuman aikana tullut ilmoituksia meluhaitoista tapahtuman järjestäjälle tai muille tahoille.
- Vallitsevat sääolot on huomioitava siten, että kontrollimittauksia keskitetään niihin ilmansuuntiin, jonne musiikkimelu kunkin tapahtumapäivän aikana erityisesti kulkeutuu.

5. Melumittaajan on viivytyksettä ilmoitettava tapahtuma-alueella meluasioista vastaavalle henkilölle havaituista äänitason ylityksistä. Tämä koskee myös jatkuvatoimista melumittauspistettä. Äänitaso on välittömästi laskettava sallitulle tasolle, mikä on todettava tarkistusmittauksella. Melumittaajalla on oltava mittauksia tehdessään tiedossa kellonaikojen mukaan määritellyt melutason raja-arvot. Tapahtuman meluasioista vastaavan henkilön on oltava jatkuvasti melumittaajan tavoitettavissa ja reagoitava välittömästi laskemalla äänitasoa, mikäli mittauksissa havaitaan raja-arvojen ylityksiä.

6. Ulkopuolisen konsultin tekemät melumittaustulokset tulokset tulee toimittaa 31.8.2022 mennessä ympäristönsuojeluun. Mittausraportista tulee

mittaustulosten ilmetä mittauspaikat ja mittauksen kestot sekä tulkinta melutasomääräysten mukaisten desibelirajojen noudattamisesta.

Lisäksi raporttiin tulee kirjata mahdolliset mittauksissa havaitut melutason ylitykset, niistä tehdyt ilmoitukset tapahtuman melutasoasioista vastaavalle sekä tapahtuman järjestäjän tekemät muutokset ylitysten korjaamiseksi kellonaikoinen, vallinneet sääolosuhteet ja mahdolliset muut tuloksiin vaikuttaneet seikat ja melulähteet sekä ympäristöstä tulleet meluvalitukset.

7. Tiedote festivaalin järjestämisestä, paikasta, konserttien ajankohdista, kestoista ja festivaalin vastuuhenkilöstä yhteystietoineen (puhelinnumero ja sähköposti) tulee vähintään viikko ennen tapahtumaa jakaa tilaisuuksien vaikutuspiirin kiinteistöihin. Jakelualueen tulee olla riittävän laaja ulottuen vähintään 300 metrin etäisyydelle tapahtumapaikasta oleviin asuinkerrostaloihin jokaiseen ilmansuuntaan mukaan lukien Tuomiokirkon takana oleva Piispankadun alue.

Vastuuhenkilön tulee olla tavoitettavissa annetusta puhelinnumerosta koko tapahtuman ajan konserttien päättymiseen asti jokaisena festivaalipäivänä.

Perustelut:

Turun kaupungin vetovoima- ja tapahtumavastuualue päättää tapahtumapaikoista. Periaatteena on myöntää maankäyttölupia siten, että suuret tapahtumat sijoittuvat eri puolille kaupunkia eikä mahdollinen haitta kohdistu samoihin asukkaisiin useita kertoja saman kesän aikana. Maankäyttöluvassa tapahtuman järjestäjä veloitetaan toimimaan tavalla, jolla tapahtuman aikana ilmeneviin mahdollisiin poikkeamiin reagoidaan välittömästi. Kaupunki edellyttää maankäyttöluvassa myös, että kaikilla toiminnan osa-alueilla toimitaan annettujen ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Jotta tapahtumasta ei aiheudu alueen asukkaille kohtuuttoman suurta meluhaittaa, on tarpeellista antaa melutasomääräyksiä ja veloitteita melutason seurannasta. Määräyksissä on huomioitu tapahtuman sijainti asuntojen tuntumassa ja tapahtuman kesto. Määräys melutasojen asteittaisesta alentamisesta yötä kohden perustuu taustamelun laskuun ja sillä pyritään vähentämään musiikin aiheuttamaa yöaikaista haittaa.

Festivaalialue toteutetaan tänä vuonna aiemman kaltaisin järjestelyin. Uudet äänentoistolaitteet ovat kuitenkin paremmin suuntaavia ja äänen vuotaminen sivuille ja taakse päin on annetun vastineen mukaan aiempaa paremmin hallittavissa.

Aiemmat leviämislaskelmat osoittavat, että annetuissa melurajoissa pysytään ohjelmiston suunnittelulla ja kontrolloimalla melutasoa tapahtuma-alueen äänitarkkailupisteissä. Melun kulkeutumiseen ympäristöön vaikuttaa lähtömelutason lisäksi sääolot, etenkin tuulen suunta ja voimakkuus, minkä takia melun leviämislaskelmat ovat lähinnä

suuntaa antavia ja todelliset ympäristön melutasot on tarkistettava mittauksin.

Määräykset melutasoista on annettu viiden minuutin ekvivalenttitasoina, mikä käytännössä tarkoittaa yhtä musiikkikappaletta. Viiden minuutin keskiäänitaso ei saa ylittää määräyksillä annettuja melurajoja, vaikka melutaso voi lyhytaikaisesti nousta tätä korkeammaksi. Suuntaavilla kaiuttimilla pystytään estämään äänen vuotamista sivuille ja taakse.

Määrittämällä melutaso äänitarkkailupisteeseen voidaan äänenpainetasoa tarkkailla koko esityksen ajan määräysten mukaisten melutasojen noudattamiseksi.

Suoritettavalla jatkuvatoimisella melumittauksella ja kontrollimittauksilla seurataan määräysten noudattamista ja tehostetaan valvontaa. Jatkuvatoimiselle mittarille on haettava paikka, johon mittari voidaan sijoittaa turvallisesti ja jossa mittauksia häiritseviä tekijöitä on mahdollisimman vähän. Kontrollimittauspisteet on valittu asutuksen kohdalta paikoista, jonne melu mallislaskelmien mukaan pääsee lähes esteettä kulkeutumaan. Lisäksi viimevuotisen asukaspalautteen perusteella on lisätty mittauspiste Piispankadun suuntaan, jossa kyseisen mittauspisteen täsmällisessä valinnassa on huomioitava äänen eteneminen alueelle.

Melumittauksissa tulee käyttää ulkopuolista asiantuntijaa puolueettomuuden ja laadun varmistamiseksi.

Melumittaajan ja konserttipaikalla olevan melutasoista vastaavan henkilön yhteistyöllä voidaan havaittuihin melutason ylityksiin puuttua välittömästi melutasoa alentamalla. Tämä edellyttää, että mittaajalla on melua mitatessaan käytettävissään festivaalialueen ulkopuolelle tässä päätöksessä annetut kellonaikoihin kytketyt melutason raja-arvot ja yhteys tapahtuman äänitarkkailupisteeseen.

Tiedot melumittaustuloksista ja järjestäjälle tapahtuman aikana tulleet valitukset ja huomautukset sekä niiden perusteella tehdyt toimenpiteet kootaan yhteenvedoksi ja toimitetaan ympäristönsuojeluun jälkivalvontaa varten. Havaitut epäkohdat kirjaamalla pyritään parantamaan seuraavan vuoden tapahtumaa.

Tiedottamalla tehokkaasti riittävän laajalle alueelle annetaan alueen asukkaille mahdollisuus etukäteen varautua mahdolliseen meluhaittaan. Ennustettavuudella pyritään vähentämään koettua haittaa. Jakamalla tiedote riittävän laajalle alueelle parannetaan asukkaiden saamaa tietoa tapahtumasta.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Muutoksenhakijat ovat valituskirjelmässään vaatineet, että päätöksen määräyksiä 1, 3 ja 5 muutetaan seuraavasti:

Tapahtuma on määräyksessä 1 määrättävä sallittavaksi vain kaksipäiväisenä ja konsertti on määrättävä molempina tapahtumapäivinä päättymään viimeistään kello 24.00.

Määräyksen 3 melurajat on madallettava siten, että aikavälillä 11.30–22.00 meluraja on 65 dB ja aikavälillä 22.00–24.00 55 dB. Äänentoistolaitteiden suuntaamisesta määräämistä on tarkennettava siten, että päälava määrätään sijoitettavaksi valituksen liitteessä osoitettuun paikkaan, jossa ympäröivät rakennukset muodostavat äänelle kulkuestettä asutuksen suuntaan. Lisäksi määräykseen 3 on tarkennettava bassoäänentoistolaitteiden sallittu määrä ja teho siten, että määrä ja teho ovat merkittävästi vähäisempiä kuin vuonna 2021 sekä määrättävä, että festivaalin ohjelma on suunniteltava niin, että kymmenen jälkeen esiintyvien muusikoiden musiikki ei edellytä merkittävää bassoäänten vahvistamista.

Tapahtuman aikaista valvontaa koskevasta määräyksestä 5 on käytävä ilmi, että kaupungin ympäristöviranomaisen on oltava koko tapahtuma-ajan tavoitettavissa ja puututtava tapahtuman toteutukseen, mikäli päätöksessä asetettuja melurajoja ei noudateta.

Lisäksi muutoksenhakijat ovat vaatineet, että Turun kaupunki velvoitetaan korvaamaan muutoksenhakijoille koituneet oikeudenkäyntikulut.

Vaatimuksia on perusteltu muun ohella seuraavasti:

Valituksessa on muutoksenhaun lainsäädännöllisenä perustana viitattu ympäristönsuojelulain 118 ja 122 §:ään, eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ään sekä hallintolain 6 §:ään.

Meluhaitan rajoituksista on esitetty, ettei meluilmoituksen johdosta annettavalla päätöksellä saa mahdollistaa ympäristön pilaamista ja että annetun päätöksen mukaisen toiminnan on oltava kohtuullista haitankärsijöiden näkökulmasta. Perusteluna on viitattu korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen 11.8.2017 taltionumero 3822 ja esitetty, että meluhaitan kohtuuttomuutta arvioitaessa meluilmoituksen käsittelyssä on otettava huomioon samalla alueella järjestettävien tapahtumien aiheuttama kokonaisrasitus, ja jotta rasitus saadaan pidettyä kohtuullisella tasolla meluhaitan ollessa merkittävää ja/tai toistuvaa, on asetettava melurajoituksia.

Tuomiokirkkotorilla ja sen välittömässä läheisyydessä on kesällä 2022 järjestetty huomattava määrä tapahtumia, joista on aiheutunut merkittävää meluhaittaa. Kaupunki on tapahtumajärjestäjien meluilmoituksista antanut häiritsevää melua mahdollistavat melupäätökset kolmelle peräkkäiselle viikonlopulle. Indie-iltamat järjestettiin 15.–16.7.2022, Ilmiö-festivaali 22.–23.7.2022 ja Down By The Laituri -festivaali (jäljempänä DBTL-festivaali) 28.–30.7.2022. Turun kaupungin ympäristönsuojelusta 18.7.2022 saadun tiedon mukaan kesälle 2022 on edelleen vireillä samalle alueelle vielä kahdelle päivälle meluilmoitus. Tapahtumien lisäksi alueella toimii kesäkauden ajan (13.5.–14.8.) Tuomiokirkon terassi, jolla järjestetään viikoittain

livekonsertteja. Nämä osaltaan luovat alueen melukertymää, joka on otettava huomioon alueen kokonaismelurasitusta arvioitaessa.

Tapahtumat sijoittuvat käytännössä yhtenäiselle alueelle Tuomiokirkkotorille, Tuomiokirkkopuistoon, Brahenpuistoon, Suurtorille sekä Rettigin ja Brinkkalan sisäpihoille. Kyseessä olevilla alueilla järjestettävien tapahtumien meluhaitalle altistuvat kohteet ja henkilöt ovat samoja.

Kolme peräkkäistä viikonloppua useampipäiväisiä tapahtumia on kohtuuton melurasitus alueen asukkailla. Jotta melurasitus lähestyisi kohtuullista, tulee melupäiviä vähentää ja melupäivinä melun määrää pienentää sekä ajallisesti että määrällisesti.

Melupäivien määrän vähentämiseksi DBTL-festivaali on rajoitettava kahteen päivään, kuten alueella järjestettävät Indie-iltamat ja Ilmiö-festivaali.

Koska melun kokonaiskuormitus alueella on kohtuuttoman suuri ja yöajan (kello 22–7) aikaisia tapahtumapäiviä on melupäätöksillä mahdollistettu toistuvasti, DBTL-festivaalin on lisäksi päättyttävä kello 24.00 Indie-iltamien tapaan. Äänentoistolaitteiden käyttämisen lopettaminen kello 24.00 on linjassa myös Helsingin ja Tampereen melulinjausten kanssa. Helsingissä ei saa järjestää asutuksen välittömässä läheisyydessä kello 24.00 jälkeen meluhaittaa tuottavia tapahtumia. Tapahtuma-alueet, joissa tapahtuma voi jatkua kello 1.00 asti sijaitsevat etäämmällä asutuksesta ja tapahtumat kestävät näillä alueilla korkeintaan kaksi päivää. Tampereella ei saa järjestää kello 24.00 jälkeen äänentoistoa edellyttäviä tapahtumia.

Päättymisajankohdan rajaaminen ei ole riittävä toimi meluhaitan kohtuullistamiseksi, vaan lisäksi on alennettava desibelirajoja. Piispankadun alueella kovaäänisten ja myöhään jatkuvien festivaalitapahtumien kohtuuttomuutta lisää se, että alueen asuinrakennukset ovat yli satavuotiaita taloja, joiden vanhat ikkunat ja painovoimaiseen ilmanvaihtoon perustuvat ilmanvaihtokanavat eivät tuo suojaa ulkomelua vastaan. Naapuruussuhdelaki edellyttää, että paikalliset olosuhteet otetaan huomioon rasituksen kohtuuttomuutta arvioitaessa. Piispankadun alueella tulee ulkoilmatapahtumissa noudattaa tavanomaista alhaisempia melurajoja ja meluaikoja. Piispankadun asuinkanta on suojeltu usealla maankäytönsuunnittelutasolla ja alueen tapahtumat on sovitettava yhteen alueen rakennuskannan kanssa.

Muutoksenhaun kohteena olevassa päätöksessä on kirjoitettu, että määräyksissä on huomioitu tapahtuman sijainti asutuksen tuntumassa ja tapahtuman kesto. Turun kaupunki on kesälle 2022 antanut suurten häiritsevää melua aiheuttavien yleisötapahtumien järjestämiseen liittyviä melupäätöksiä useille tapahtumille. Näitä ovat olleet edellä mainittujen DBTL-festivaalin, Indie-iltamien ja Ilmiö-festivaalin lisäksi muille tapahtumapaikoille sijoittuvat Kesärauha, Knotfest, Aura Fest, RuisRock ja Beach Fest. Näistä tapahtumista DBTL-festivaalille on asetettu korkeimmat desibelirajat melupäätöksessä, vaikka tapahtumapaikka sijaitsee lähes kaikissa tapauksissa lähempänä vakituksessa asuinkäytössä olevaa asutusta kuin muut mainitut tapahtumat

minkä lisäksi DBTL-festivaali järjestetään tapahtumapaikalla, jossa järjestetään saman kesän aikana useita monipäiväisiä häiritsevää melua aiheuttavia tapahtumia.

Meluilmoitusmenettelyn tarkoituksena on estää melun aiheuttama ympäristön pilaaminen ja varmistaa kohtuullisuus melurasituksessa. Melurajoja ei voi asettaa sillä periaatteella, että tapahtumajärjestäjillä tulee olla tietty oikeus tuottaa melua, vaan naapuruussuhdelain mukaisesti melurajojen tarpeellisuutta ja tasoa arvioitaessa on otettava huomioon häiriön kohtuullisuus, kokonaiskuormitus ja paikalliset olosuhteet, kuten se, miten melu kulkeutuu kullakin alueella asuinrakennusten sisään.

DBTL-festivaalin melurajat tulee laskea vastaamaan muita annettuja päätöksiä ottaen huomioon tapahtuman meluhaitta-alueella sijaitsevan Piispankadun vanha vakituiseen asuinkäyttöön kaavoitettu rakennuskanta. Indie-iltamatapahtuman melurajat ovat olleet 5 dB alhaisemmat kuin DBTL-festivaalilla vaikka tapahtuma on vain kaksipäiväinen. Myös Ilmiö-festivaalille asetetut melurajat ovat olleet 5 dB alhaisemmat kuin DBTL-festivaalilla, vaikka tapahtuma järjestetään sisäpihalla, mikä oletettavasti jonkin verran estää melun leviämistä ympäristöön. Indie-iltamien ja Ilmiö-festivaalin melurajoja on päätöksissä perusteltu sillä, ettei korkeampia melurajoja voida kohtuullisuuden näkökulmasta myöntää, sillä tapahtumia järjestetään alueella toistuvasti. Tapahtumien toistuvuuden on näyttävä myös DBTL-festivaalin melurajoissa ja melurajoja kohtuullistettava myös DBTL-festivaalin osalta.

Yksipäiväisen Beach Fest -tapahtuman melurajat olivat lähimpien asuinrakennusten kohdalla 65 dB aikavälillä 11.30–22.00 ja 55 dB aikavälillä 22.00–24.00. Beach Fest -tapahtuman melurajat olivat toisin sanoen kello 22.00 saakka 5 dB alemmat kuin DBTL-festivaalissa ja kello 22.00 jälkeen ne olivat 10 dB alemmat kuin DBTL-festivaalissa. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat samalla etäisyydellä tapahtuma-alueesta kuin asuinrakennukset DBTL-festivaalin tapahtuma-alueen läheisyydessä. Käyttöpihat ovat merkittävä osa asukkaiden asuinympäristöä molemmilla alueilla. Hallintolaki edellyttää hallinnossa asioivien tasapuolista kohtelua. Koska ympäristöviranomaisen on nähnyt Beach Fest -tapahtumaa koskevassa melupäätöksessä asetetut melurajat välttämättömiksi kyseisen alueen asukkaiden siedettävien asuinolojen turvaamiseksi, on monipäiväisen DBTL-festivaalin tapauksessa perusteltua käyttää vastaavia melurajoja. DBTL-festivaalin tapauksessa ei ole tekijöitä, jotka puoltaisivat korkeamman melutason sallimista. DBTL-tapahtuman järjestysalueella on perusteltua soveltaa samoja melurajoja kuin Beach Fest -tapahtumassa.

Valituksenalaisen päätöksenkin mukaan bassoäänit ovat erityisen häiritseviä, eikä bassoäänten erityistä häiritsevyyttä voida riittävästi vähentää desibelirajojen avulla. Bassoääniä vastaan ei voi suojautua esimerkiksi korvatulpin, sillä niiden aiheuttama ääni on myös tärinää, jota tulpat eivät poista. Valituksenalaisen päätöksen bassoääniä koskeva määräys ei käytännössä tarkoita mitään. Määräyksen on oltava yksiselitteinen ja siitä on voitava päätellä paljonko bassoääniä saa tuottaa. Määräyksestä on käytävä ilmi, kuinka monta ja minkä tehoisia bassoäänentoistimia tai -vahvistimia

tapahtumassa saa olla käytössä. Määrän on oltava pienempi, kuin vuoden 2021 DBTL-festivaalissa, jonka meluraportissakin bassoäänten määrä on todettu kohtuuttomaksi.

DBTL-festivaali on järjestetty Tuomiokirkkotorilla kahteen kertaan. Kyseisillä kerroilla lava on sijainnut eri kohdissa, mikä on oleellisesti vaikuttanut melun kulkeutumiseen ja aiheutuneeseen meluhaittaan. Alueen toimijoiden kanssa on yhdessä neuvoteltu lavan sijoituspaikaksi Akatemiankadun päässä sijaitseva paikka. Koska lavan sijoittelulla on mahdollista oleellisesti vaikuttaa siihen, miten melu kantautuu ympäristöön ja millaista meluhaittaa tapahtuma aiheuttaa, tulee tämä meluhaitan estämisen mahdollisuus hyödyntää. Toiminta on järjestettävä siinä mittaluokassa, että sen sovittaminen alueella jo oleviin toimintoihin, kuten asutukseen on mahdollista.

DBTL-festivaalin meluhaitta-alueella on useita käyttöpihoja. Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisesti piholla sovellettava ohjearvo on päiväsaikaan (klo 7–22) 55 dB ja vanhalla asuinalueella yöaikaan 50 dB. Melupäätöksellä voidaan sallia tätä korkeampia meluja, mutta kohtuuttomuutta arvioitaessa ohjearvoja voidaan hyödyntää arvioinnin tukena. Tuomiokirkkotorin ja sen lähialueen meluhaittaa aiheuttavat tapahtumat tekevät pihojen käytöstä erittäin epämiellyttävää tai mahdotonta. Tilanne muodostuu kohtuuttomaksi, kun pihat ovat meluolosuhteiden vuoksi käyttökelvottomia lähes kaikki heinäkuun viikonloput. Kohtuuttomuutta ei poista se, että hiljaista on sitten kesän ulkopuolella, sillä Suomessa käyttöpihojen arvo liittyy nimenomaisesti kesäkauteen. On kohtuullista, että pihoja voi kesäkautena käyttää ilman, että voimakas melu estää jatkuvasti esimerkiksi seurustelun.

Tuomiokirkkotorin alueen muovautuminen normaalista kaupunkiäänimaisemasta alueeksi, jolla järjestetään toistuvasti tapahtumia, ei ole seikka, joka asianosaisten olisi esimerkiksi asuinpaikkaa valitessaan tullut ottaa huomioon. Alueelle ei ole kaavoitettu toistuvassa festivaalikäytössä olevaa tapahtuma-aluetta. Tapahtumia voi järjestää myös muilla kuin tapahtumakäyttöön kaavoitetuilla alueilla. Tällöin on kuitenkin erityisesti kiinnitettävä huomioita tapahtumien aiheuttamaan haittaan ja haitan kohtuullisuuteen. Esimerkiksi kaupunginvaltuuston hyväksymässä Turun kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa Vanhan Turun alue eli muun muassa Tuomiokirkkotori, Tuomiokirkkopuisto, Brahenpuisto, Suurtori sekä Rettigin ja Brinkkalan sisäpihat on määritelty "Rauhoittumisen joeksi".

Päätöksen mukainen tapahtuma-aikainen valvonta festivaalijärjestäjän ja festivaalijärjestäjän ostaman ulkopuolisen meluasiantuntijan suorittamana sekä kaupungin jälkikäteisvalvonta ei ole riittävää. Meluraportin mukaan vuoden 2021 tapahtumassa oli ilta-aikaan jatkuvasti desibelirajojen ylityksiä. Alueen asukkaat ilmoittivat kohtuuttomasta melusta festivaalin ulkopuoliselle meluvalvojalle, mutta hän oli ilmoittanut, ettei meluylityksiä ole ollut eikä äänenvoimakkuutta ole tarpeen laskea. Myös bassoäänten kohtuuttomuuden vuoksi otettiin tapahtuma-aikana meluyhteyshenkilöön yhteyttä, mutta hänen näkemyksensä oli, että bassotasojä on siedettävä, vaikka bassoäännet olivat

huomattavan voimakkaita ja estivät nukkumisen. Koska toimijalla on ollut vaikeuksia pysyä melupäätöksen asettamissa rajoissa aikaisemmin, on kaupungin varmistettava omalla tapahtuman aikaisella valvonnallaan, että rajoja noudatetaan. Mikäli kaupungilla ei ole mahdollisuutta järjestää valvontaa, tulee soittoaikoja supistaa ja desibelirajoja alentaa niin paljon, että maltilliset ylitykset eivät muodostu kohtuuttomiksi alueen asukkaiden asuinolosuhteiden näkökulmasta.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Muutoksenhakijat ovat 16.8.2022 täydentäneet valitustaan. Valituksen täydennyksessä muutoksenhakijat ovat esittäneet lisäselvitystä muista alueella järjestettävistä tapahtumista. Brinkkalan sisäpihalla järjestettiin vuoden 2022 elokuun aikana kolme päivää kestänyt punkmusiikkitapahtuma sekä kahden päivän mittainen metallimusiikkifestivaali. Lisäksi osoitteessa Piispankatu 15 sijaitsevan ravintolan yksityispihalla järjestettiin suuri ulkoilmakonsertti 11.8.2022. Mainituista tapahtumista ei ole tehty meluilmoitusta.

Turun kaupungin rakennus- ja lupalautakunta on valituksen johdosta antamassaan lausunnossa vaatinut, että valitus ja siihen sisältyvä oikeudenkäyntikuluvaatimus hylätään perusteettomana.

DBTL-festivaalin meluilmoituksen johdosta annetussa päätöksessä on annettu tarpeelliset määräykset eikä lautakunnan päätöstä ole syytä muuttaa.

Turussa oli tuomiokirkon ympäristössä kesän 2022 aikana useita tapahtumia, joilla esitettiin musiikkia. Osa näistä olivat luonteeltaan pienimuotoisempia eivätkä ne aiheuttaneet meluhaittaa Piispankadun suuntaan. DBTL-tapahtuma oli suurin alueella järjestetty tapahtuma niin pinta-alan, keston kuin kävijämääränkin suhteen. Toinen suurempi alueella järjestetty tapahtuma oli Indie-iltamat.

Tapahtumapaikkojen valinnasta ja organisoinnista vastaa kaupungin vetovoima- ja tapahtumavastuualue. Kaupungin vetovoima- ja tapahtumavastuualue on pyrkinyt sijoittamaan suuret tapahtumat eri puolille kaupunkia siten, että mahdollinen haitta ei kohdistu samalle asuinalueelle useita kertoja saman kesän aikana. Ympäristönsuojelulla ei välttämättä ole yksittäisen tapahtuman melupäätöstä valmistellessaan etukäteistietoa muista samalle alueelle tulevista pienemmistä tapahtumista.

DBTL-festivaali on perinteisesti useampipäiväinen tapahtuma. Tapahtumien kestot on sovittu alueiden vuokrauspäätösten yhteydessä. Meluilmoitusvaiheessa tapahtuman järjestelyt ovat usein jo hyvin pitkällä. Meluilmoituksesta annettavassa päätöksessä tapahtuman supistaminen esimerkiksi kaksipäiväiseksi olisi kohtuutonta tapahtumajärjestäjille.

Päättymisaikavaatimuksissa on viitattu muun muassa Helsingin ja Tampereen käytäntöihin, joissa meluavat tapahtumat on pääsääntöisesti linjattu päättyämään kello 24.00 mennessä. Turussa vastaavaa linjausta ei ole. Aloite

siitä, että Turussa järjestettävät suuret musiikkifestivaalit päättyisivät kello 23.00 mennessä, ei saanut kaupunginhallituksen kokouksessa 3.2.2020 kannatusta. Rakennus- ja lupalautakunta ei ympäristönsuojeluviranomaisena ole tehnyt tarkempia linjauksia tapahtumille asetettavista rajoista.

Valituksen alaisessa päätöksessä on huomioitu, että DBTL-festivaalin yleisö on sijoittunut laajalle tapahtuma-alueelle. Päätöksessä annetut desibelirajat lähimmissä häiriintyvissä kohteissa noudattelevat yleistä suurten tapahtumien yhteydessä Turussa käytettyä linjaa (klo 22.00 asti 70 dB, klo 22.00–24.00 65 dB, klo 24.00 jälkeen 60 dB). Esimerkiksi Tampereen ja Helsingin festivaaleissa melutasoksi lähimmän asunnon kohdalle on määrätty kello 24.00 asti 70 tai 75 dB(A), kun se DBTL-festivaalia koskevassa päätöksessä on kello 22.00–24.00 välillä 65 dB(A). Ympäristönsuojelu ei näe tarpeelliseksi alentaa DBTL-festivaalin päätöksessä määrättyjä asuntojen kohdalle annettuja desibelirajoja.

Vaatimuksen perusteluissa on viitattu joihinkin Turun muihin isoja tapahtumia koskeviin melupäätöksiin, joissa viimeisille tunneille on asetettu alhaisempia desibelirajoja kuin DBTL-festivaalille. Näissä tapauksissa yön viimeiset esitykset ovat olleet joko teltassa (Ruisrock) tai Linnan sisäpihalla (Kesärauha), jolloin rakenteet ovat estäneet melun leviämistä ja asutuksen kohdalle kantautuvat desibelirajat on voitu määrätä alhaisemmiksi. Lisäksi valituksen perusteluissa on viitattu huomattavasti pienemmille tapahtumille annettuihin desibelirajoihin. Esimerkiksi Beachfest-tapahtuma on luonteeltaan erilainen eikä siellä esitetä livemusiikkia lainkaan. Beachfest ei ole pienen käytössä olevan tapahtuma-alueensa ja vähäisen asiakasmääränsä takia verrattavissa DBTL-festivaaliin.

Ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan asuntojen kohdalle päätöksessä määrätty desibelirajat ovat kohtuullisia suurelle ulkoilmatapahtumalle. Lähimmät asuinrakennukset ovat Aninkaistenkadun ja Vähätorin kulmassa noin 150 metrin päässä viistosti esiintymislavan takana lännessä. Pälavan esiintymissuunnassa lähimmät asuinkekkorastot ovat Hämeenkadulla noin 200 metrin päässä, kuten myös Tuomiokirkkokatu 8:ssa oleva talo, joka jää osittain Akatemian talon katveeseen. Piispankadun lähimmät asuintalot sen sijaan ovat esiintymislavalta yli 250 metrin päässä takaviistosti itään.

Ympäristönsuojelussa edellytetään, että tapahtuman järjestäjä teettää asiantuntijalla melumallinnuksen, jossa tarkastellaan äänen leviämistä esiintymislavalta ympäristöön. DBTL-festivaalista mallinnuksia on teetetty kahdesta vaihtoehdosta. Melumallinnuksen mukaan Akatemiatalon ja Åbo Akademin välinen paikka olisi ollut parempi. Ympäristön asuntojen kohdalle annettavat desibelirajat ovat kuitenkin samat riippumatta lavan paikasta, ja tapahtuman järjestäjä on muilla keinoin huolehdittava äänen leviämisen estämisestä.

Bassoäänien kohtuullisuudesta annetulla määräyksellä on nimenomaan tarkoitus ohjata ohjelmiston suunnittelua. Asia on ollut esillä myös järjestäjien kanssa käydyissä keskusteluissa. Viranomainen ei voi yksityiskohtaisesti

määrätä ohjelmiston sisältöä, vaan ainoastaan antaa desibelirajat asuntojen kohdalle. Ympäristönsuojelu ei määrää yksityiskohtaisesti esityksissä käytettävistä äänentoistolaitteiden määristä eikä niiden ominaisuuksista tai tehosta.

Melupäätöksessä on annettu riittävät määräykset tapahtuman aiheuttaman meluhaitan rajoittamiseksi ja määräysten toteutumisen valvomiseksi. Tapahtuman järjestäjä on vastuussa siitä, että tapahtuman järjestämisessä noudatetaan sille annettuja viranomaislupia ja määräyksiä.

Bassoäänille on mahdollista antaa miksauspisteeseen korkeimmat sallitut raja-arvot. Oikeiden arvojen määrittelemisen vaatisi kuitenkin tapauskohtaista selvittämistä, koska ympäristöllä on suuri vaikutus äänen leviämiseen eikä samoja arvoja voida soveltaa eri tapahtumissa. Tällaista määräystä ei tiedettävästi ole käytössä muidenkaan kaupunkien antamissa melupäätöksissä eikä sen katsota olevan järkevää.

Poliisi voi tarvittaessa keskeyttää tapahtuman ja puuttua meluhaittaan, mikäli se katsoo tapahtuman merkittävällä tavalla rikkovan kotirauhaa tai tapahtumassa muilla tavoin rikotaan annettuja määräyksiä. Mikäli määräyksiä on laiminlyöty, ympäristönsuojeluviranomainen on ympäristönsuojelulain 188 §:n perusteella velvoitettu tekemään tutkintapyynnön poliisille.

Vuoden 2022 meluilmoituspäätöksessä Piispankadulle on määrätty sijoitettavaksi kontrollimittauspiste. Meluraportin mukaan mittauksia on tehty päätöksen edellyttämällä tavalla Piispankadun ja Porthaninkadun risteyksen tuntumassa, joka on muutamia kymmeniä metrejä lähempänä festivaalialuetta kuin lähin asuinrakennus tällä suunnalla. Mittaukset on suoritettu melupäätöksessä annetun määräyksen mukaisesti 5 minuutin ekvivalenttitasona. Mittauspisteessä melutasot ovat olleet torstaina 54 dB ennen kello 22.00 ja kello 22.00–24.00 välillä 56 dB. Perjantaina edellä mainitulla aikavälillä on mitattu äänitasot 50 dB ja 47–50 dB sekä kello 24.00 jälkeen 48 dB. Lauantaina äänitasot ovat olleet vastaavina aikoina 50–53 dB, 53–54 dB ja 52–54 dB. DBTL-festivaalin aiheuttamia melutasoja Piispankadun alueella voidaan näin ollen pitää varsin kohtuullisina ja ne ovat täyttäneet päätöksen määräykset desibelien osalta. Vuoden 2021 tapahtuman yhteydessä Piispankadulla tehtiin yksi valitukseen perustuva melumittaus, jossa tulos oli 57 dB yhden äänekkäimmän esiintyjän aikana.

Alueella Tuomiokirkkotori - Tuomiokirkkopuisto - Brahenpuisto - Suurtori - Rettigin ja Brinkkalan sisäpihat on kesäaikana runsaasti tapahtumia, joista aiheutuu alueelle melua niin musiikista kuin ihmisäänistä. Suurten ihmismäärien liikkumisesta aiheutuu lisäksi muita haittoja, kuten roskaantumista ja huolta esimerkiksi omaisuusvahingoista. Isoille tapahtumille, kuten DBTL-festivaalille, annettavat desibelirajat eivät kuitenkaan voi olla nykyistä tiukempia. Tapahtumista aiheutuvaa mahdollista haittaa on järkevä rajoittaa lähinnä tapahtumien määrää, kestoja ja päättymisaikaa rajaamalla.

Turun kaupungin kansliapäällikkö on valituksen johdosta antanut vastineen, jossa on esitetty muun ohessa seuraavaa.

DBTL 2021 -tapahtuman kokemusten pohjalta on talven 2021–2022 aikana käyty keskustelua asukasyhdistyksen sekä järjestäjän kanssa ja sovittu ja toteutettu muutoksia järjestäjän kanssa vuoden 2022 tapahtumaan. Näitä ovat muun muassa lavan sijoituspaikan siirtäminen Tuomiokirkon katveeseen ja uudenlaisen, eri etäisyyksille sijoitettavan äänentoistojärjestelmän käyttöönotto.

Festivaalien suunnittelu ja koordinaatio aloitetaan tapahtumaa edeltävänä vuonna mahdollisimman aikaisin ja ennen kuin maankäyttölupaa voidaan hyväksyä, on kaupungilla oltava tiedossa myös muut tulevan kesän festivaalien ajankohdat, suunnitelmat ja paikat. Turku on käyttänyt periaatetta, jossa eri puolilla kaupunkia järjestetään vain yksi monipäiväinen festivaali kesäkauden aikana.

DBTL-festivaali on vuosikymmenien aikana vakiintunut monipäiväiseksi, perinteiseksi kaupunkitapahtumaksi. Liikennesuunnittelun ja tilankäytön perusteella turvallisimmaksi ja parhaaksi paikaksi on viime vuosina vakiintunut Tuomiokirkon ympäristön torialue. Festivaalin kolmipäiväisyys torstaista lauantaihin noudattelee normaalia käytäntöä kesän festivaaleilla ja mahdollistaa erilaista yleisöpohjaa kiinnostavan musiikin tuomisen tapahtumaan eri päivinä. Nykyaikaisen festivaalin rakentaminen on mittava tekninen kokonaisuus, jota ei kannata taloudellisesti rakentaa vain yhtä tai kahta päivää varten.

United Festivals Oy on antanut vastineen. Vastineessaan yhtiö on muun ohella esittänyt, että yhtiö on järjestänyt DBTL-festivaalin vuosittain vuodesta 2015 alkaen. Viimeiset kolme kertaa tapahtuma on järjestetty Turussa Tuomiokirkkotorilla ja Brahenpuistossa. Vuonna 2020 tapahtumaa ei voitu järjestää koronarajoitusten takia.

Yhtiö on perehtynyt äänen kulkeutumiseen useiden asiantuntijoiden kanssa, muun muassa Promethor Oy:n, joka on puolueeton äänen kulkeutumiseen erikoistunut asiantuntijayritys. Yhtiö on mallintanut Turkuaudion ja Rajupajan edustajien kanssa äänen etenemistä sekä analysoinut Promethorin raporttia tapahtuman jälkeen vuosittain. Yhtiö on myös järjestänyt useita tapaamisia muun muassa Piispankadun omakotitaloyhdistyksen edustajien kanssa.

Yhtiö on teettänyt kaupungin pyynnöstä äänimittauksia useissa eri paikoissa tapahtuman lähialueilla. Piispankadun asuntojen kohdalla ei sovittuja desibelimääriä ylitetty eikä sinne asti juurikaan kuulunut enempää kaupungin ääniä kuin normaalinakaan iltana. Tosiasia on, että Turun keskustassa voidaan mitata normaalina arki-iltana vähintään yhtä suuria äänen desibelejä kuin mitä muutoksenhakijat haluavat niiden olevan tapahtuman aikana. Kaupungissa on aina ääntä enemmän kuin muualla muun muassa liikenteestä ja muusta elämästä johtuen.

Festivaali ei aiheuta naapuruussuhdelain vastaista kohtuutonta meluhaittaa kenellekään asukkaalle. Isojen taloudellisten riskien vuoksi tapahtuman tulee olla kolmipäiväinen ja yhtiöllä on oltava mahdollisuus tarjota esiintyjä asiakkaillemme viikonloppuna puolen yön jälkeenkin.

Muutoksenhakijat ovat antaneet asiassa vastaselityksen, jossa on muun ohessa tuotu esiin, että monipäiväisiä festivaaleja on Piispankadun alueella järjestetty viisi kappaletta vuonna 2022. Kesäkaudella 2022 Tuomiokirkkotorilla ja sen ympäristössä järjestettiin seuraavat ulkoilmatapahtumat, joissa soitettiin voimakkaasti vahvistettua ja ympäristöön meluhaittaa aiheuttavaa musiikkia kello 22 jälkeen: Indie-iltamat 15.–16.7.2022, Ilmiö-festivaali 22.–23.7.2022, DBTL-festivaali 28.–30.7.2022, Punx for seitan 5.–6.8.2022, Taiteiden yö ravintola Gräddan pihassa 11.8.2022, Kesäkeidas Massive 3.9.2022, Afro-, punk-, blues- ja DJ-musiikkia-tapahtuma 19.8.2022 sekä Love metal, hate fascism -metallimusiikkitapahtuma 19.–20.8.2022.

Ilmiö-festivaalia lukuun ottamatta nukkuminen on ollut mahdotonta tapahtumien aikana voimakkaasti vahvistetun bassomelun takia. Tapahtumien yleisö on aiheuttanut meluhaittaa vielä tapahtuman päättymisajan jälkeenkin yleisön siirtyessä tapahtuma-alueelta ympäristöön. Asukkaiden oikeusturvan toteutumisen näkökulmasta on ongelmallista, että merkittävä osa näistä ulkona järjestettävistä, merkittävää melua aiheuttavista yleisötapahtumista on järjestetty ilman meluilmoitusta.

United Festivals Oy:lle on lähetetty tiedoksi muutoksenhakijoiden vastaselitys.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus valituksen osaksi hyväksyen katsoo, että meluilmoituksesta annetussa päätöksessä ei ole annettu riittäviä määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Meluilmoituksen johdosta annetussa päätöksessä olisi tullut perusteluista ilmenevistä syistä rajoittaa tapahtumasta aiheutuvaa meluhaittaa määräämällä musiikin soitto päätymään torstaina 28.7.2022 viimeistään kello 22.00 sekä perjantaina ja lauantaina 29.–30.7.2022 viimeistään kello 24.00. Koska meluilmoituksessa tarkoitettu musiikkifestivaali on jo järjestetty, enempi lausuminen asiassa raukeaa.
2. Hallinto-oikeus hylkää muutoksenhakijoiden oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen.

Perustelut

1. Pääasia

Sovellettuja oikeusohjeita ja lain esitöitä

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan *ympäristön pilaantumisella* tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa muun ohella: a) terveyshaittaa; d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä; e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä; f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 118 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus rakentamisesta, yleisötilaisuudesta tai muusta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää.

Ympäristönsuojelulain perusteluissa (HE 214/2013 vp) on todettu lain 118 §:n perusteluissa, että lakiin on syytä edelleenkin sisällyttää asiasisällöltään pääosin nykyistä 60 §:ää vastaava säännös melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta. Vanhan ympäristönsuojelulain (86/2000) esitöissä (HE 84/1999 vp) on todettu 60 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa muun ohella, että erityinen häiritsevyys tarkoittaisi, että toiminnasta aiheutuva melutaso on huomattava. Melun erityistä häiritsevyyttä ei voida tulkita suoraan annettujen ohjearvojen avulla, koska ohjearvot kuvaavat yleensä pitkäaikaisen altistumisen haitallisuutta. Melua ei pidettäisi erityisen häiritsevänä, jos se ei aiheuta taustamelua suurempaa melutasoa. Melun kesto, toistuvuus ja vuorokaudenaika vaikuttavat häiritsevyyden arvioinnissa. Muina seikkoina tulisi ottaa huomioon melun haitalliseksi kokevan kohteen erityispiirteet.

Ympäristönsuojelulain 122 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on ilmoituksen johdosta annettava päätös. Päätöksessä on annettava tarpeelliset määräykset toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja toiminnan järjestämiseen liittyvien jätelain mukaisten velvollisuuksien täyttämiseksi. Päätöksessä voidaan lisäksi antaa määräyksiä toiminnan tarkkailusta ja tiedottamisesta asukkaille.

Saman pykälän 2 momentin mukaan viranomaisen voi kieltää tai keskeyttää toiminnan, jos yleiselle tai yksityiselle edulle aiheutuvia huomattavia haittoja ei voida määräyksillä riittävästi vähentää.

Asiassa saatua selvitystä

United Festivals Oy on tehnyt kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelulain 118 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen erityisen häiritsevää

melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta. Ilmoitus on koskenut Turun kaupungissa Tuomiokirkkotorin ja Brahenpuiston alueella järjestettävää Down By The Laituri 2022 -nimistä musiikkifestivaalia (jäljempänä DBTL-festivaali) ja sen aikana järjestettäviä musiikkiesityksiä kolmena peräkkäisenä päivänä 28.7.–30.7.2022.

Ilmoituksen mukaan Tuomiokirkkotorin alueelle sijoitetaan tapahtuma-ajaksi kaksi esiintymislavaa. Ilmoitukseen liitetystä aluekartasta ilmenee, että pääesiintymislava sijoitetaan Tuomiokirkkotorille tuomiokirkon ja Brahenpuiston väliselle alueelle siten, että esiintymislava sijoittuu tuomiokirkon lounaispuolelle ja esiintymissuunta on kohti Rothoviuksenkadun ja Akatemiankadun risteyksessä olevan Akatemiatalon kulmaa. Pääesiintymislavan taakse sijoitetaan esiintyjä varten varattuja kontteja. Toinen, pienempi esiintymislava, niin sanottu pikkulava, sijoitetaan Åbo Akademin rakennuksen sekä Akatemiatalon väliin siten, että esiintymissuunta on kohti tuomiokirkkoa.

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat Aninkaistenkadulla noin 150 metrin etäisyydellä pääesiintymislavasta Aurajoen toisella puolella. Hämeenkadulla sijaitsee asuinrakennuksia noin 200 metrin etäisyydellä tapahtumapaikasta ja noin 300 metrin säteellä tapahtumapaikasta sijaitsee useita asuinkortteleita.

Muutoksenhakijoiden asunnot sijaitsevat osoitteissa [REDACTED] ja [REDACTED], karttatarkastelun perusteella noin 270–300 metrin etäisyydellä tapahtumapaikasta tuomiokirkon pohjoispuolella ja siten pääesiintymislavasta takaviistoon.

Ilmoitukseen liitetystä pääesiintymislavaa ja pikkulavaa koskevista melumallinnoista (Promethor Oy 16.6.2021) ilmenee, että musiikin soiton aiheuttama keskiäänitaso ($L_{Aeq,5min}$) on muutoksenhakijoiden asuintalojen kohdalla arviolta enintään 60 dB(A) ennen kello 24.00 ja 50 dB kello 24.00 jälkeen, kun musiikkiesitys on päälavalla, ja äänitaso 20 metrin etäisyydellä lavasta äänipöydän luona vastaavasti ennen kello 24.00 95 dB ja kello 24.00 jälkeen 90 dB. Mallinnuksen mukaan pikkulavan musiikin soitosta ei aiheudu meluvaikutusta Piispankadun suuntaan äänitason ollessa 20 metrin etäisyydellä lavasta äänipöydän luona 88 dB.

Promethor Oy:n laatimasta, vuoden 2021 DBTL-festivaalia koskevasta meluraportista ilmenee, että vuonna 2021 järjestetyn festivaalin aikana musiikin bassoäänet olivat korostetun voimakkaita perjantaina 30.7.2021 kello 21.30 aloitetun esityksen aikana. Muiden esitysten aikana bassoäänet eivät olleet korostetun voimakkaita. Musiikin äänitasoa mitattiin asukasyhteydenoton perusteella perjantaina 30.7.2021 kello 22.28–22.40 Porthaninkadun ja Piispankadun risteyksessä kello 22.30 aloitetun esityksen aikana. Musiikin voimakkuudeksi mitattiin tuolloin 57 dB(A) ($L_{Aeq,5min}$).

Muutoksenhakijoiden esittämästä selvityksestä sekä rakennus- ja lupalautakunnan vastineesta ilmenee, että Turun tuomiokirkon alueella on kesän 2022 aikana järjestetty useita ulkoilmakonsertteja. Osasta konserteista

on tehty meluilmoitus ja osasta ei.

DBTL-festivaalia edeltävänä kahtena viikonloppuna järjestettiin Ilmiö -niminen ulkoilmakonsertti 22.–23.7.2022 rakennuksen sisäpihalla osoitteessa Nunnankatu 4 sekä Indie-iltamat -niminen tapahtuma Vanhalla Suurtorilla 15.–16.7.2022. Mainituista tapahtumista on tehty meluilmoitukset. Lisäksi sisäpihalla osoitteessa Nunnankatu 4 on 19.8.2023 järjestetty konsertti, josta on tehty meluilmoitus.

Edelleen Brinkkala -nimisen rakennuksen sisäpihalla on järjestetty tapahtumia, joissa on soitettu musiikkia kello 22.00 jälkeen 5.–6.8.2022 sekä 19.–20.8.2022 ja joista ei ole tehty meluilmoituksia.

Hallinto-oikeuden tekemän karttatarkastelun perusteella mainitut sisäpihat sijaitsevat 200–270 metrin etäisyydellä DBTL-festivaalin pääesiintymislavasta ja runsaan 500 metrin etäisyydellä muutoksenhakijoiden asuintaloista.

Muutoksenhakijoiden mukaan ravintolan pihassa osoitteessa Piispankatu 15 on 11.8.2022 järjestetty ulkoilmakonsertti, josta ei ole tehty meluilmoitusta ja josta on aiheutunut melua kello 23.20 saakka. Piispankadun 15 ja [REDACTED] välinen etäisyys on kartalla tehdyn mittauksen mukaan noin 80 metriä.

Muutoksenhakijoiden mukaan Kirkkopuistossa sijaitsevalla terassialueella järjestetään kesäkauden aikana 13.5.–14.8.2022 viikoittain konsertti-illoja, jotka eivät ole melunlähteenä kohtuuttomia, mutta jotka vaikuttavat alueen kokonaisuusmelurasitukseen.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Asiassa on ollut ympäristönsuojeluviranomaisessa ratkaistavana kolme päivää kestävää musiikkifestivaalia koskeva ympäristönsuojelulain 118 §:ssä tarkoitettu meluilmoitus. Ympäristönsuojeluviranomainen on valituksenalaisella päätöksellään hyväksynyt yhtiön meluilmoituksen ja meluhaitan torjumiseksi muun ohella määrännyt, että musiikkifestivaalista aiheutuva melu ei festivaalin aikana saa asuintalojen kohdalla ylittää kello 11.30–22.00 äänitasoa 70 dB(A), kello 22.00–24.00 äänitasoa 65 dB(A) ja kello 24.00–2.00 äänitasoa 60 dB(A).

Valituksenalaisessa päätöksessä on sovellettuina oikeusohjeina viitattu muun ohessa eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ään. Myös valituksessa puheena olevasta tapahtumasta valituksenalaisen päätöksen mukaisin määräyksin on katsottu aiheutuvan eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n tarkoittamaa kohtuutonta rasitusta alueen asutukselle. Hallinto-oikeus lausuu tältä osin, että kun otetaan huomioon meluilmoituksessa kuvatun toiminnan tilapäisyys ja lyhyt kesto aika, hankkeesta ei ilmoituksessa esitettyjen tietojen perusteella saata aiheutua naapuruussuhdelain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta eikä toiminta edellytä ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla ympäristölupaa. Asia on näin ollen voitu käsitellä ilmoitusmenettelyssä.

Asiassa on valituksen johdosta ratkaistavana, onko yhtiön meluilmoitukseen annetussa päätöksessä annettu riittävät määräykset. Määräysten riittävyyttä on arvioitava erityisesti siltä osin, olisiko meluilmoituksen johdosta annetussa päätöksessä tullut määrätä tapahtuman kokonaiskesto lyhyemmäksi, olisiko musiikin soitto tullut määrätä päättymään aikaisemmin, olisiko melulle asetettavien desibelirajojen oltava alhaisemmat ja määräysten matalataajuisten äänten osalta täsmällisemmät, olisiko esiintymislavan sijainti tullut määrätä toisin sekä ovatko tapahtuman valvontaa koskevat määräykset riittäviä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisesta säädetään kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 5 §:ssä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä säädetään sekä kyseisen lain 6 §:ssä että muun ohessa ympäristönsuojelulaissa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on sen toimivaltaan kuuluvia lakisääteisiä tehtäviä hoitaessaan riippumaton kunnan muusta hallinnosta. Valituksenalaisessa päätöksessä ja hallinto-oikeudelle annetussa lausunnossa viitatuilla Turun kaupungin tekemillä vuokrasopimuksilla tai niiden ehdoilla, Turun kaupungin toteuttamalla tapahtumien koordinoinnilla taikka esimerkiksi kaupunginhallituksen mahdollisilla tapahtumia koskevilla linjauksilla ei siten ole ympäristönsuojeluviranomaisen harkintaa sitovaa merkitystä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisessa ilmoitusmenettelyssä ympäristönsuojeluviranomaisen tehdessä kyseiseen päätöksentekoon liittyvää laillisuusharkintaa ympäristönsuojelulain 122 §:n asettamissa rajoissa.

Ympäristönsuojelulain 122 §:ssä säädetään edellä kuvatusti meluilmoituksen käsittelystä ja ilmoituksen hyväksymisen edellytyksistä. Hallinto-oikeus toteaa, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ympäristönsuojelulain 122 §:n mukaiseen harkintavaltaan kuuluu tapauskohtaisesti arvioida, voidaanko ilmoitus hyväksyä ja minkälaisin ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä annettavin määräyksin vai onko toiminta keskeytettävä tai kiellettävä sen vuoksi, ettei yleiselle tai yksityiselle edulle aiheutuvia huomattavia haittoja voida määräyksillä riittävästi vähentää. Mainittu tapauskohtainen harkinta perustuu pääosin meluilmoituksessa esitettyihin seikkoihin, eikä meluilmoituksen johdosta lähtökohtaisesti tule arviotavaksi, voitaisiinko ilmoitus hyväksyä antamalla määräyksiä, joilla toiminnan järjestämistapa olennaisella tavalla muutetaan, esimerkiksi määräämällä esiintymislavan sijainnista ilmoituksesta poiketen. Turun rakennus- ja lupalautakunnan lausuntoon viitaten hallinto-oikeus toteaa, että tapauskohtaiseen harkintaan voi tarpeen mukaan kuulua myös erityisen häiritsevää melua aiheuttavan tapahtuman ajallisen keston rajoittaminen.

Hallinto-oikeus toteaa, että arvioitaessa erityisen häiritsevän melun aiheuttamaa haittaa on muun ohella otettava huomioon melun kesto ja vuorokaudenaika sekä melun laatu ja mahdollisuudet suojautua melulta. Melun ajoittuminen yöaikaan voi vaikeuttaa nukkumista ja estää riittävän levon saamisen. Myös vuodenaika ja häiriintyvien kohteiden erityispiirteet on otettava melun häiritsevyyden ja sen aiheuttaman haitan ja haitan sallittavuuden arvioinnissa huomioon. Esimerkiksi kesällä ikkunoiden auki pitäminen voi lämmön takia olla asuinrakennuksissa tarpeellista.

Hallinto-oikeus toteaa, että erityisesti musiikkimeluun liittyvillä pienitaajuisilla (matalilla) äänillä on äänenvoimakkuuden ohella suuri merkitys melun häiritsevyyden arvioinnissa. Pienitaajuiset äänet kiertävät esteitä ja tunkeutuvat myös sisätiloihin herkemmin kuin suuritaajuiset äänet.

Meluilmoituksen mukaisen toiminnan aiheuttamaa melurasitusta arvioitaessa on lisäksi otettava huomioon samalla alueella järjestettävien, ilmoituksen käsittelyhetkellä ympäristönsuojeluviranomaisen tiedossa olevien tapahtumien kokonaisrasitus.

Meluilmoituksessa kuvattu erityisen häiritsevää melua aiheuttava kolmipäiväinen ja myös yöaikaan ajoittuva ulkoilmatapahtuma sijoittuu edellä kuvatusti Turun kaupungin keskusta-alueelle, asutuksen välittömään läheisyyteen. Muutoksenhakijoiden asuintalot sijaitsevat noin 270–300 metrin etäisyydellä tapahtumapaikasta Turun tuomiokirkon pohjoispuolella ja siten pääesiintymislavasta katsottuna takaviistoon. Puheena olevan tapahtumapaikan läheisyydessä on edellä kuvatusti järjestetty saman kesän aikana useita ulkoilmatapahtumia. Osasta näistä tapahtumista on tehty meluilmoitus erityisen häiritsevää melusta.

Ilmoitus on hyväksytty antamalla määräykset tapahtuman kestosta kunakin tapahtumapäivänä sekä määräämällä musiikin suurimmista sallituista kestoltaan viiden minuutin ekvivalenttitasoista ($L_{Aeq,5min}$) asuintalojen kohdalla. Valituksenalaisen päätöksen mukaan tapahtumajärjestäjän on lisäksi tullut kiinnittää erityistä huomiota bassoääniin, joiden taso on valituksenalaisessa päätöksessä määrätty pidettäväksi kohtuullisella tasolla etenkin kello 22.00 jälkeen esitettävän musiikin osalta.

Hallinto-oikeus katsoo, ettei ympäristönsuojeluviranomainen ole ympäristönsuojelulain 122 §:n mukaisessa määräysten asettamisharkinnassaan, myös valituksenalaisen päätöksen perustelut huomioon ottaen, ottanut riittävästi huomioon sen tiedossa ilmoituksen käsittelyajankohtana olleita, meluvaikutuksiltaan samalle tapahtuma-alueelle ilmoitettuja erityisen häiritsevää melua aiheuttavia ulkoilmatapahtumia ja näiden aiheuttamaa kokonaisrasitusta alueen asutukselle.

Hallinto-oikeus toteaa lisäksi, että äänentoiston rajoittamiseksi annettavan määräyksen on oltava riittävän yksilöity, jotta toiminnanharjoittajalla ja haitankärsijöillä on hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdan edellyttämällä tavalla tieto siitä, mihin ilmoituksen tekijä on oikeutettu tai velvoitettu. Kun otetaan huomioon edellä bassoäänten häiritsevyydestä erityisesti yöaikaan lausuttu, bassoääniä koskeva määräys ei ole ollut asiaa kokonaisuutena arvioiden sen sisältöinen, että määräyksellä olisi ollut erityisen häiritsevää melusta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä riittävästi rajoittava vaikutus eikä määräys näin ollen ole myöskään ollut riittävän yksilöity.

Edellä esitetyn perusteella ja kun otetaan erityisesti huomioon tapahtumapaikan sijainti asutuksen välittömässä läheisyydessä Turun keskusta-alueella ja siten melulle altistuvien suuri määrä, tapahtuman

vuodenaika ja kesto, sekä se, että alueella järjestetään kesän aikana useita erityisen häiritsevää melua aiheuttavia yöaikaan jatkuvia ulkoilmatapahtumia, valituksenalaisessa päätöksessä annetut määräykset eivät ole olleet riittävät yleiselle ja yksityiselle edulle aiheutuvan huomattavan haitan vähentämiseksi. Rakennus- ja lupalautakunnan olisi siten tullut rajoittaa tapahtuman kestoja tai muutoin määräyksillä rajoittaa tapahtumasta aiheutuvaa meluhaittaa.

Hallinto-oikeus katsoo, että mikäli musiikin soitto olisi määrätty päättymään torstaina kello 22.00 ja perjantaina sekä lauantaina kello 24.00, olisi musiikin ja erityisesti bassoäänten haitallisin, yöuneen kohdistuva vaikutus vähentynyt oleellisesti tilanteessa, jossa tapahtuman kestoksi on hyväksytty kolme päivää, melutasot ovat määräyksen 3 mukaiset eikä bassoäänten osalta ole annettu täsmällisempiä määräyksiä. Mikäli tapahtuman päiväkohtaista ajallista kestoja edellä mainitulla tavalla rajataan, ei tapahtuman kokonaiskestoja ole tarpeen määrätä kaksipäiväiseksi, eikä määräyksen 3 muuttamiseen desibelirajoja alentamalla tai bassoäänistä tarkemmin määräämällä ole tarvetta. Koska päiväkohtaisella aikarajoituksella on saavutettavissa tilanne, jossa ilmoituksen hyväksymisen edellytykset täyttyvät, hallinto-oikeus ei enemmälti arvioi olisiko toiminta vaihtoehtoisesti sallittavissa pidemmällä päiväkohtaisella toiminta-ajalla muita määräyksiä muuttaen.

Hallinto-oikeus katsoo, että meluilmoituksen johdosta annetussa päätöksessä on muilta osin annettu riittävät määräykset eikä määräyksen 5 muuttamiseen valituksessa vaaditulla tavalla ole perustetta.

Edellä lausutuilla perusteilla valituksenalaista päätöstä tulisi muuttaa. Koska meluilmoituksessa tarkoitettu musiikkifestivaali on jo järjestetty, enempi lausuminen asiassa kuitenkin raukeaa.

2. Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Asian näin päättyessä ja asian laatuun nähden ei ole kohtuutonta, että muutoksenhakijat saavat pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Muutoksenhakijoiden vaatimus siitä, että Turun kaupunki tulisi velvoittaa korvaamaan heidän oikeudenkäyntikulunsa on siten hylättävä.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Hallintolaki 44 § 1 momentti 3 kohta

Laki eräistä naapurussuhteista 17 § 1 momentti

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Turun kaupunginhallituksen on viipymättä ilmoitettava tästä päätöksestä julkaisemalla tieto kuulutuksesta noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään. Tiedon kuulutuksen julkaisemista tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätöksen voi hakea muutosta valittamalla.

Päätöksestä tiedottaminen

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista asiakumppaneilleen. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkintaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §; hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **29.1.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Arto Hietaniemi ja Jaana Nyman sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Petri Hiltunen.

Esittelijä Veronica Lankinen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta [REDACTED], maksutta

Jäljennös maksutta

United Festivals Oy

Turun kaupungin kansliapäällikkö

Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Turun kaupunginhallitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat

Etelä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Huom! Käyntiosoite 15.1.2024 alkaen: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>